

SUMMARY

Prukhodko Volodymyr, Tomenko Oleksandr. Sport highest achievements: From improving training athletes to the need to establish sports activities.

The system of athlete - a combination educational influences during a focused multi-training process, contributing to the development of a general human and moral qualities of the person, and the formation of the specific condition of the young man (athlete) required to achieve a high competitive performance in the sport.

However, poorly disclosed the role of teaching factors in sports training system, which in addition to learning motor tasks actions enable the organization to promote sports activities personality. As a general trend, with domestic practice sports higher achievements, you can select that athletes have emerged in the minds of the validity of their sporting discipline, and which are at the stages to realize individual potential and preservation of high sports significantly more independent in their actions and decision-making.

Sports activities formed to the extent of becoming an athlete person under the laws of transformation of quantitative changes in the new quality. To manage this transition, we must understand: it something like the effort of thinking parents «put up» their children, although in doing so they lose them, because figuratively speaking, become useless young shoots.

The process of formation of the person which is in question begins with the formation of an athlete who already understand their responsibility for the final result image «itself in the desired future». You need to imagine what kind of person to whom an athlete I would see myself. If the image with the help of a coach or other adult family created by a reliable guide not only for sports activities, but also a person of life.

Sports activity is remarkable such as thinking and controlled by a person's own activity as a skilled athlete is not only able to take responsibility for their own behavior, given the following training and competition, but also exercise the right here and now, initiative and resourcefulness to ensure the achievement (and repetition) competitive desired result.

Key words: sport of the highest achievements, sportsman, sports training system, subject, sports activity.

УДК 37.013.42

Алла Рижанова

Харківська державна академія культури

ORCID ID 0000-0002-3332-9748

DOI 10.24139/2312-5993/2017.05/166-175

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

На підставі аналізу тенденцій розвитку інформаційного суспільства та сутності соціально-педагогічної діяльності обґрунтовується актуалізація соціокультурних технологій у вирішенні соціальних проблем як України, так і людства, зокрема соціально-педагогічними засобами. Процес соціального розвитку людини як активного соціального суб'єкта не лише певної країни, регіону світу, але й світової спільноти, має докорінно змінитися відповідно до соціокультурних вимог сучасності. У соціально-педагогічній діяльності, ще за часів її виникнення в індустріальному суспільстві, активно застосовувалися соціокультурні технології задля гармонізації соціального розвитку соціального суб'єкта та його соціального середовища. Проте в умовах інформаційного суспільства ці технології потребують оновлення через розширення меж соціального середовища й ускладнення вимог до соціальних суб'єктів. Соціокультурні технології соціально-педагогічної діяльності мають забезпечити набуття людиною

(різноманітними групами, суспільством) не лише громадянського змісту соціальності (найвищого в індустріальному суспільстві), але і регіонального, глобального.

Ключові слова: соціокультурні технології, соціально-педагогічна діяльність, інформаційне суспільство.

Постановка проблеми. Однією з провідних ознак інформаційного суспільства є процес творення глобальної культури людства, який об'єктивно актуалізує значення соціокультурних технологій для соціальних перетворень у всіх сферах культури. Це, у свою чергу, потребує змін технологій соціального розвитку людини (інших соціальних суб'єктів), щоб сприяти формуванню нового (відсутнього у філогенезі) змісту її соціальності – регіонального (європейського, південноамериканського тощо) та глобального. Цілеспрямований розвиток соціальності всіх соціальних суб'єктів гармонізується сьогодні через соціально-педагогічну діяльність, яка має теж оновлюватися, відповідаючи на виклики інформаційної культури. Отже, соціально-педагогічна діяльність має збагачуватися інноваційними соціокультурними технологіями, щоб, піднявши соціальних суб'єктів на новий рівень соціального розвитку, уможливити динаміку соціокультурних технологій створення глобальної культури людства та забезпечити «тріумф особистості» (Д. Несбітт, П. Ебурдін) в неї.

Аналіз актуальних досліджень. Сутність та розмаїття соціокультурних технологій досліджували В. Банерушев, О. Богданов, Л. Дяченко, В. Князєв, І. Терещенкова, Є. Холостова та інші; соціально-педагогічну діяльність та її технології – О. Безпалько, Н. Заверико, І. Зверєва, А. Капська, С. Харченко та інші; інформаційне суспільство – Б. Єрасов, П. Ебурдін, Д. Несбітт, В. Шейко та інші; застосування соціокультурних технологій в історії соціального виховання на Слобожанщині (XIX – поч. XX ст.) – В. Маштакова. Педагогічний, зокрема соціально-педагогічний аспект ЗМІ відображено в наукових працях О. Невмержицької – роль розважальних програм центральних каналів телебачення України як чинник морального виховання підлітків, Ю. Казакова – педагогічні умови застосування медіаосвіти в процесі професійної підготовки майбутніх учителів, І. Курліщук – педагогічні засади соціалізації студентської молоді засобами масової комунікації, С. Семчук – особливості впливу засобів масової інформації на соціалізацію дітей дошкільного віку, А. Шведова – соціально-педагогічні аспекти телебачення та тележурналістики. Соціально-педагогічну діяльність в умовах інформаційного суспільства вивчає Т. Швець. а саме громадянську соціалізацію старшокласників у позакласній діяльності, зокрема на міжнародному рівні. Цілком справедливо автор, разом із розвитком громадянськості юнаків, висуває питання сприяння набуттю їх регіональної соціальності – європейськості – та глобальної через громадянське загартування учнів старших класів у безпосередній співпраці насамперед із однолітками європейських країн, у набутті практичного досвіду громадянської діяльності

на міжнародному рівні (міжнародні конкурси «Розвиток мережі Євроклубів», міжнародна Модель ООН, Молодіжний Європейський форум «YES», проект «Пізнаємо Європу разом»). Проаналізували вплив культури, зокрема мистецтва, на динаміку соціальності людини в умовах інформаційного суспільства О.Хендрик (розвиток соціальності студентів мистецьких спеціальностей засобами хореографічного мистецтва) та Ю.Лисенко (соціально-педагогічні чинники впливу сучасної естрадної музики на молодіжну субкультуру). Соціально-педагогічний супровід соціалізації молодших школярів у сучасному інформаційному просторі дослідила А.Тадаєва, доводячи необхідність керування процесом медіа-, кіберсоціалізації початківців. Погоджуємося з автором щодо доцільності обґрунтування нового компонента соціальної компетентності учнів молодших класів – інформаційного (поряд із комунікативним та громадянським) у глобальній культурі для запобігання інформаційного рабства людини. Різноманітні соціокультурні технології пропонує застосовувати Н.Максимовська у сфері дозвілля студентської молоді для активізації, надихання студентів на суспільні перетворення та вдосконалення соціокультурних умов існування в інформаційному суспільстві через активну просоціальну суб'єктну позицію та інтенсивну взаємодію в позанавчальний час як на терені ВНЗ, так і у відкритому дозвіллевому просторі. Дійсно, це сприятиме соціальному розвитку шляхом реалізації соціальної творчості молоді. Погоджуємося з автором, що саме анімаційна соціально-педагогічна діяльність зі студентами у сфері дозвілля уможливить досягнення ними найвищого рівня соціальності – соціальної культури, яка мотивуватиме молодь на соціокультурні перетворення й не лише дозвілля. Проте взаємозв'язок соціокультурних технологій і соціально-педагогічної діяльності як з історичного погляду, так і на сучасному етапі досліджено недостатньо.

Мета статті – визначити традиційний взаємозв'язок соціокультурних технологій і соціально-педагогічної діяльності та виявити напрями вдосконалення останньої через зазначені технології в інформаційному суспільстві.

Виклад основного матеріалу. Інформаційне суспільство, початок становлення якого культурологи [1; 4] відносять до середини ХХ століття, характеризується, насамперед, домінуванням знання, інформації, інформаційних технологій у розвитку всіх сфер культури людства нової доби. Отже, соціокультурні технології цього періоду передусім набувають характеру інформаційних. «Щільніші» взаємини населення планети, завдяки новим інформаційним технологіям (Інтернет, мобільний зв'язок тощо), переміщують «вогнище соціальних конфліктів» з економічної сфери (притаманні індустріальному суспільству) до сфери культури [9, 164], ми б навіть підкреслили – до серцевини культури, а саме: у площину цінностей. Ціннісні конфлікти характерні для інформаційної культури не лише на суспільному рівні (між індивідами та соціальними групами), а й на

регіональному (між країнами і групами країн) та глобальному (між регіонами світу та групами регіонів). Водночас, розширення й урізноманітнення інформаційних технологій, що охоплюють весь світ, провокують формування глобальної культури людства, єдиної для всього населення планети, яке в режимі «on-line» спостерігає за «всіма» і «кожним» у будь-якому куточку Землі. Щоб загострення ціннісних конфліктів не призвело до суїциду світової спільноти, а перетворило специфіку розмаїття етнічних, релігійних, расових тощо культур у загальнолюдське багатство, необхідні інноваційні (оскільки відсутні у філогенезі) соціокультурні технології управління культурною динамікою соціумів з метою їх оптимізації та підвищення ефективності розвитку культури всього людства. Тобто маємо вже сьогодні виховувати людей із соціальними якостями, які були би здатні до створення таких технологій. І дійсно, голова «Римського клубу» А. Печчеї, економіст за освітою, довів ще у XX столітті, що однією з глобальних проблем виживання людства є саме людські якості [6]. А це вже актуалізує значення соціально-педагогічної діяльності в інформаційному суспільстві.

Соціально-педагогічна діяльність – як науково обґрунтоване культуровідповідне регулювання соціального виховання в усіх сферах з метою непримусового набуття та розвитку соціальності суб'єктів соціуму, виникла в індустріальному суспільстві, ще у XIX столітті; вона стала ознакою демократичних процесів у ньому та сприяла їх розвиткові [3]. За тих часів вона була спрямована на досягнення громадянської соціальності, мала соціально-національний характер, обмежувалася територією певної громади та країни. Проте в основу цієї діяльності було закладено застосування соціокультурних технологій як її провідної специфіки у розвитку соціальності людини, оскільки через спрямування активності, творчості особистості на перетворення її соціального середовища, підвищення рівня його культури відбувається найефективніше соціальне вдосконалення всіх соціальних суб'єктів. Наприклад, Й. Песталоцці [5] запропонував соціально-педагогічну модель сільського мікросоціуму, щоб через розвиток «людськості» неможливого населення досягти покращення його соціального стану, що, у свою чергу, сприятиме соціальній гармонії в суспільстві. Специфікою цієї моделі була активна участь самої людини у вдосконаленні соціальних обставин свого життя. Швейцарський педагог – перший, хто заговорив про соціальне виховання бідноти через участь в удосконаленні соціуму. Більш того, активну участь соціального суб'єкта у зміні соціальних обставин свого життя Й. Песталоцці розглядав як можливість мирного, безреволюційного здійснення суспільних перетворень. Складовими елементами соціально-педагогічної моделі Й. Песталоцці були виховні впливи урядового керування, законодавства і суду, звичаїв та традицій громадської життєдіяльності, релігії, громадської думки, самоврядування, ефективної господарчо-економічної діяльності населення, його соціального захисту, а також сімейне виховання й

освіта. Отже, всі складові соціокультурного середовища застосовувалися в соціальному вихованні і, водночас, на них спрямовувалася соціальна активність та творчість селян. Принципом соціально-педагогічної діяльності для поширення демократичних соціальних взаємин є принцип субсидіарності [7].

Ці технології та принцип соціально-педагогічної діяльності досі залишаються актуальними в Україні для розвитку соціальної суб'єктності, соціальної активності та відповідальності наших громадян, громадянської ідентифікації населення, а через це й досягнення консолідованості та інтеграції країни, що є передумовою для вирішення нею складних завдань інформаційної доби. На жаль, поступовий розвиток вітчизняної соціально-педагогічної діяльності було перервано запровадженням авторитарного устрою держави в ХХ ст., а, як відомо, ця діяльність за своєю сутністю можлива лише в демократичному суспільстві. Тому відновлення соціальної педагогіки відбулося в нашій країні тільки в 90-х роках, з набуттям Україною самостійності та незалежності. Таким чином, соціально-педагогічна діяльність виникла як засіб гармонізації взаєморозвитку соціального суб'єкта та його соціального середовища на добровільних і взаємовигідних засадах. Педагогічними засобами створюються сприятливі умови розвитку здатності людини до проектування й реалізації соціокультурних перетворень. Проте особливої актуальності набувають і соціокультурні технології, і соціально-педагогічна діяльність в «епоху змін».

Процес соціального розвитку людині як активного соціального суб'єкта не лише певної країни, регіону світу, але й світової спільноти, має докорінно змінитися відповідно до викликів сучасності. Проте в умовах інформаційного суспільства соціокультурні технології потребують інновацій через розширення меж соціального середовища та ускладнення вимог до соціальних суб'єктів. Соціокультурні технології соціально-педагогічної діяльності повинні забезпечити набуття людиною (різноманітними групами, суспільством) не лише громадянського змісту соціальності (найвищого в індустріальному суспільстві), але й регіонального, глобального. Соціальність нині розглядається як мета соціального виховання (ієрархія соціальних цінностей, соціальних якостей, соціальної поведінки) та соціально-виховний результат (прояв індивідуального позитивно-творчого ставлення до соціального буття, зокрема до сімейного, етнічного, релігійного, громадянського, регіонального, глобального тощо, до людини як соціального суб'єкта) [3].

Соціокультурні технології мають специфіку за змістом та методикою реалізації. За змістом вони спрямовані на збереження, відтворення та розвиток культури соціуму в цілому та її субкультур. Оскільки ці процеси неможливі без людини, то в інформаційному суспільстві соціально-педагогічна діяльність покликана забезпечити формування таких цінностей та якостей соціальних суб'єктів, які в процесі становлення глобальної культури людства уможливають подолання громадянського й регіонального різновидів

егоїзму. Провідним принципом соціально-педагогічної діяльності інформаційної доби є принцип гармонізації соціальності людини, групи, соціуму. За змістом на *індивідуальному* рівні – сприяння гармонійному засвоєнню сімейних, етнічних, суспільних тощо цінностей на шляху до глобальних, гармонізація процесів самопізнання й усвідомлення своєї соціальної цінності кожним індивідом. На *національному* рівні – це гармонізація соціальних цінностей: а) людини, групи, регіону країни, суспільства; б) різних груп (політичних, етнічних, релігійних тощо); в) різних поколінь (діти, дорослі, люди похилого віку); г) суспільства, регіону світу, глобальних цінностей людства. На *регіональному* рівні – гармонізація цінностей окремих країн регіону, регіону та інших регіонів, регіону та людства. На глобальному рівні соціально-педагогічна діяльність має сприяти гармонізації цінностей Заходу і Сходу, Півночі і Півдня заради виживання та розквіту людства. Ефективність соціально-педагогічної діяльності в розвитку нових видів соціальності особистості сприятиме розробці й реалізації соціокультурних технологій у нових масштабах: регіонів світу (наприклад, Європи, Латинської Америки тощо) та планетарному, а, отже, і регіональних та глобальних соціально-педагогічних технологій. Соціальна культура Людини за соціокультурних перетворень забезпечуватиме наступність та безпечність динаміки культури інформаційного суспільства як для пересічної особистості, різноманітних груп, суспільств, груп суспільств, людства та природи.

За методикою реалізації соціокультурні технології охоплюють провідні соціальні інститути та заклади певної культури, які через скоординовану й узгоджену діяльність досягають культурних змін. Тому в соціально-педагогічній діяльності соціокультурні технології інформаційної доби неможливі без залучення як традиційних соціальних інститутів, закладів, засобів (родина, школа, громадські організації, ЗМІ, дозвілєві заклади тощо), оновлених (інтерактивні радіо, телебачення, неурядові та міжнародні громадські організації тощо), так і інноваційних (Інтернет, мобільний зв'язок, соціальні мережі тощо). У систему соціально-педагогічної діяльності сучасного інформаційного людства мають увійти і міжнародний туризм, і глобальна волонтерська діяльність, і віртуальні форми соціального виховання (віртуальна екскурсія, Інтернет-клуб, Смарт-бібліотека, віртуальний колаж тощо). Підвищення ролі засобів масової комунікації потребує розробки соціально-педагогічних технологій не лише усвідомлення ролі глобальних інформаційних каналів у розвитку культури, зокрема соціальної, кожної людини, суспільства, але й захисту від маніпулювання їх свідомістю, від формування нового виду залежності – інформаційного рабства. Такі технології вже почали розроблятися, але дуже повільно і не для всіх категорій соціальних суб'єктів. Наприклад, нагальною є потреба розробки педагогічних технологій соціальної адаптації та інтеграції до інформаційної культури поколінь, які культивувалися переважно в умовах індустріального суспільст-

ва. Актуальними залишаються соціокультурні технології соціально-педагогічної діяльності, спрямовані на профілактику та корекцію інформаційної агресії, Інтернет та комп'ютерної залежності, кіберзлочинності, ейджизму тощо.

Умовою вдосконалення соціально-педагогічних технологій в інформаційному суспільстві є підвищення якості професійної підготовки соціально-педагогічних фахівців [8] та створення умов для засвоєння соціально-педагогічних знань, умінь, навичок кожною людиною з метою усвідомленого позитивного впливу на інші соціальні суб'єкти й запобігання маніпулюванню індивідуальною та суспільною свідомістю.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Таким чином, соціокультурні технології та соціально-педагогічна діяльність взаємопов'язані, оскільки соціальна педагогіка застосовує соціокультурні технології для досягнення вищого рівня соціальності людини, що забезпечує розширення масштабів реалізації соціокультурних технологій для мирного й безпечного перетворення культури людства в усіх її сферах відповідно до інформаційної доби. Для України, крім того, актуальними залишаються соціокультурні технології соціально-педагогічної діяльності індустріальної доби на соціально-національному рівні, оскільки невирішені питання сформованості соціальної суб'єктності, спрямованості громадян на соціальну творчість заважають соціальній консолідації суспільства, громадянській самоідентифікації населення, а, отже, стабільному соціокультурному розвитку країни в європейському та глобальному просторах.

Напрямами вдосконалення соціально-педагогічної діяльності в інформаційному суспільстві є розширення соціальних суб'єктів – регіон світу, глобальне людство, отже, потребують обґрунтування соціокультурні технології регіональної та глобальної соціально-педагогічної діяльності, що водночас викликає необхідність удосконалення громадянського, етнічного, сімейного різновидів соціального виховання, зважаючи на регіональні та глобальні соціальні цінності. Найскладнішим завданням є розробка технологій управління соціальним розвитком соціальних суб'єктів у віртуальному середовищі, гармонізації соціального виховання в процесі кіберсоціалізації. Соціально-педагогічна діяльність має нині ґрунтуватися на формах розвитку соціальності через Інтернет, мобільний зв'язок, комп'ютерні соціальні ігри, соціальні мережі тощо. Це викликає необхідність удосконалення професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів, здатних до розробки таких форм фахової діяльності.

Серед перспективної тематики подальших розвідок є обґрунтування соціально-педагогічних технологій регулювання соціального виховання окремих закладів, районів, територіальних громад, регіонів країни, соціально-педагогічних технологій використання глобальних інформаційних комунікацій у соціальному вихованні, моделей соціального виховання певних країн, регіонів світу, людства інформаційної доби; розробка методик

соціального виховання певних категорій населення, зокрема вирішення проблеми вдосконалення соціального розвитку людей похилого віку, з метою запобігання їхньої маргіналізації в інформаційному суспільстві; створення технологій координації виховних зусиль усіх соціокультурних сфер країни, удосконалення підсистеми соціально-педагогічного менеджменту в Україні, розробка та реалізація моделі вітчизняного національного соціально-педагогічного центру, обґрунтування й фахова підготовка соціально-педагогічних аналітиків тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ерасов Б. С. Социальная культурология / Б. С. Ерасов. – М. : Аспект Пресс, 1997. – 591 с.
2. Максимовська Н. О. Соціально-педагогічна діяльність зі студентською молоддю у сфері дозвілля : анімаційний підхід : монографія / Н. О. Максимовська. – Х. : Тім Пабліш Груп, 2015. – 368 с.
3. Малько А. О. Теоретико-методологічні основи розвитку соціальної педагогіки : монографія / А. О. Малько. – Х. : ХДАК, 2004. – 280 с.
4. Нэсбитт Д. Что нас ждет в 90-е годы? Мегатенденции. Год 2000. Десять новых направлений на 90-е годы / Д. Нэсбитт, П. Эбурдин. – М. : Республика, 1992. – 404 с.
5. Песталоцци И. Г. Лингард и Гертруда // Песталоцци И. Г. Избр. пед. произведения в 3-х т. – Т. 1. – М. : Изд-во АПН РСФСР, 1961. – С. 325–677.
6. Печчеи А. Человеческие качества / А. Печчеи. – М. : Прогресс, 1985. – 312 с.
7. Рижанова А. О. Розвиток соціальної суб'єктності та принцип субсидіарності соціально-педагогічної діяльності // Педагогіка та психологія : зб. наук. праць. – Вип. 48. – Х. : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2015. – С. 130–141.
8. Рижанова А. О. Соціально-педагогічне сприяння сучасним інтеграційним процесам України та вдосконалення професійної підготовки відповідних фахівців // Збірка наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій університету «Україна». – 2015. – № 11. – С. 98–101.
9. Шейко В. М. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX – початок XXI ст.) : монографія : в 2 т. – Т. 1. / В. М. Шейко. – Х. : Основа, 2001. – 520 с.

REFERENCES

1. Yerasov, B. S. (1997). *Sotsialnaia kulturolohiia [Social culturology]*. M.: Aspekt Press.
2. Maksymovska, N. O. (2015). *Sotsialno-pedahohichna dialnist zi studentskoiiu moloddiu u sferi dozvillia: animatsiinyi pidkhid [Social-pedagogical activities with student youth in leisure field: animation approach]*. Kh.: Tim Pabliish Grup.
3. Malko, A. O. (2004). *Teoretyko-metodolohichni osnovy rozvytku sotsialnoi pedahohiky [Theoretical and methodological foundations of developing social pedagogy]*. Kh.: KDAK.
4. Nesbitt, D., Eburdin, P. (1992). *Chto nas zhdet v 90-ie hody? Mehatendentsiyi. God 2000. Desiat novykh napravlenii na 90-ie hody [What's waiting for us in the 90-ties? Megatendencies. Year 2000. Ten new directions for 90-ties]*. M.: Respublika.
5. Pestalozzi, I. H. (1961). *Lingard i Gertruda [Lingard and Gertrude]*. *Pestalozzi I. G. Izbr. ped. proizvedenia v 3-kh t. T.1*, (pp. 325–677). M.: Izd-vo APN RSFSR.
6. Peccei, A. (1985). *Chelovecheskiie kachestva [Human traits]*. M.: Progress.
7. Ryzhanova, A. O. (2015). *Rozvytok sotsialnoi subiektnosti ta pryntsyup subsydiarnosti sotsialno-pedahohichnoi [Developing social subjectness and subsidiarity principle of social-pedagogical activities]*. *Pedahohika ta psykhohohiia*, 48, 130–141. Kh.: KNPU im. H. S. Skovorody.

8. Ryzhanova, A. O. (2015). Sotsialno-pedahohichne spryannia suchasnym intehratsiinym protsesam Ukrainy ta vdoskonalennia profesiinoi pidhotovky vidpovidnykh fakhivtsiv [Social-pedagogical facilitation of contemporary integration processes of Ukraine and improvement of professional skills of corresponding specialists]. *Zbirka naukovykh prats Khmelnytskoho instytutu sotsialnykh tekhnolohii universytetu "Ukraina"*, 11, 98–101.

9. Sheiko, V. M. (2001). *Kultura. Tsyvilizatsia. Hlobalizatsia (kinets XIX – pochatok XXI st.): V 2 t. [Culture. Civilization. Globalization (late XIX – early XXI century): in 2 vol.]*. Т. 1. Kh.: Osnova.

РЕЗЮМЕ

Рыжанова Алла Социокультурные технологии и социально-педагогическая деятельность в условиях информационного общества.

На основе анализа тенденций развития информационного общества и сущности социально-педагогической деятельности обосновывается актуализация социокультурных технологий в решении социальных проблем как Украины, так и человечества, в частности социально-педагогическими средствами. Процесс социального развития человека как активного социального субъекта не только конкретной страны, региона мира, но и мирового сообщества, должен в корне измениться в соответствии с социокультурными требованиями современности. В социально-педагогической деятельности, ещё со времен её возникновения в индустриальном обществе, активно использовались социокультурные технологии для гармонизации социального развития социального субъекта и его социальной среды. Однако в условиях информационного общества эти технологии требуют инноваций из-за расширения границ социальной среды и усложнения требований к социальным субъектам. Социокультурные технологии социально-педагогической деятельности должны обеспечить достижения человеком (разнообразными группами, обществом) не только гражданского содержания социальности (высшего в индустриальном обществе), но и регионального, глобального.

Ключевые слова: социокультурные технологии, социально-педагогическая деятельность, информационное общество.

SUMMARY

Ryzhanova Alla. Socio-cultural technologies and social-pedagogical activities in information society.

Based on analysis of information society development tendencies and the nature of social-pedagogical activities, the significance of sociocultural technologies in solving social problems of Ukraine, as well as of humanity, with social-pedagogical means is given a rationale. The process of social growth of a person as an active social subject of not just a single country, world region, but of worldwide community as well has to change fundamentally according to contemporary sociocultural demands. Sociocultural technologies were actively used in social-pedagogical work since its emergence in industrial society in order to harmonize social growth of a social subject and social environment. However, these technologies require innovations in information society through expansion of social environment limits and raising demands for social subjects. Sociocultural technologies of social-pedagogical activities should provide a person (various groups, society) with not only civic contents of sociality (the highest in industrial society), but also with regional and global ones.

Sociocultural technologies are specified according to contents and methods of implementation. By content, they are aimed at preserving, recreating and developing society's culture as a whole, as well as its subcultures. As these processes are impossible without involvement of a human being, the social-pedagogical activities in information society should ensure the formation of values and social subjects' qualities that will enable

overcoming civic and regional varieties of egoism in the process of establishing humanity's global culture. Therefore, the effectiveness of social-pedagogical activities in developing new kinds of social personality will facilitate development and implementation of sociocultural technologies on a different scale – the world regions scale (for example Europe, Latin America etc.) and planetary scale. Human social culture, transformed through sociocultural changes, will ensure the inheritance and safety of information society's culture dynamics for an average person, various groups, societies, groups of societies, humanity and nature. In terms of implementation methods, sociocultural technologies cover the leading social institutes and establishments of a certain culture, which achieve cultural changes through coordinated and orderly activities. That is why sociocultural technologies of information age are impossible in social-pedagogical activity without involving traditional (family, school, civic organizations, mass-media, recreation institutions etc.), renewed (interactive radio, television, non-governmental and international civic organizations etc.), as well as innovative (Internet, social networks etc.) social agents.

Thus, sociocultural technologies and social-pedagogical activities are interconnected, as social pedagogy uses sociocultural technologies to achieve the highest level of human sociality, which ensures the expansion of the scales of implementing sociocultural technologies for peaceful and safe transformation of human culture in all its fields in accordance with information age.

Key words: *sociocultural technologies, social-pedagogical activities, information society.*

УДК 159.954:001.891

Наталія Твердохліб

Вінницький державний педагогічний
університет ім. Михайла Коцюбинського
ORCID ID 0000-0001-5999-874X
DOI 10.24139/2312-5993/2017.05/175-183

ПРОБЛЕМА КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Мета статті – розглянути проблему креативності як важливої здатності створювати нове. Методи дослідження: аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури. Зазначається, що креативність підрозділяють на інтелектуальну й соціальну та розкрито їх особливості. Підтримується думка вчених, які відносять креативність до основних рис індивіда. Розглянуто зміст понять креативної особистості та креативної освіти. Дається власне визначення креативності. Подальший напрям досліджень буде спрямований на розвиток креативності особистості.

Ключові слова: *креативність, педагогічна креативність, креативна особистість, творчість, творчі здібності, розвиток креативності.*

Постановка проблеми. Під впливом глибоких суспільно-політичних трансформаційних процесів освіта України зазнає суттєвих змін. Конструктивні перетворення в системі освіти (у тому числі початкової) потребують підготовки кваліфікованого педагога відповідного рівня та профілю, конкурентоздатного на ринку праці, компетентного, який вільно володіє професією та орієнтується в суміжних галузях діяльності, готовий до змін, здатний до інноваційної діяльності, професійної, соціальної мобільності [9, 354–355].